

Βρυξέλλες, 21 Μαΐου 2021

Προς
Τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
Κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα

Κοιν.:
Προς τον Υπουργό Εσωτερικών
Κύριο Μάκη Βορίδη

**ΘΕΜΑ: Η ΨΗΦΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΔΗΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων,

Με το παρόν μήνυμα, επιθυμούμε να αναφερθούμε δί' υμών στα Μέλη της Βουλής των Ελλήνων και στο σύνολο του Υπουργικού Συμβουλίου, σχετικά με το επίκαιρο θέμα της ψήφου των αποδήμων Ελλήνων.

Η διεθνής ένωση «ΑΡΓΩ-Δίκτυο Ελλήνων Βρυξελλών» ενώνει στους κόλπους της μεγάλο αριθμό Ελλήνων, από τους οποίους οι περισσότεροι εργαζόμαστε στον ιδιωτικό τομέα στις Βρυξέλλες, σε εταιρείες, επαγγελματικές ενώσεις, ερευνητικά κέντρα, ΜΚΟ κ.λπ., ή ως ανεξάρτητοι επαγγελματίες, με γνώμονα την αλληλεγγύη και την αλληλοϋποστήριξη στα πλαίσια της διάδρασης με τους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς και της προϊούσας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ένας από του βασικούς μας στόχους είναι η καλλιέργεια και διάδοση θετικών μηνυμάτων για την Ελλάδα στον επαγγελματικό και κοινωνικό μας περίγυρο και η ανάπτυξη σχέσεων και συνεργασιών με συναφείς φορείς στις Βρυξέλλες και στο εξωτερικό.

Συνεχίζοντας τη γόνιμη παράδοση των Ελλήνων της διασποράς, από τα βάθη της Ελληνικής Ιστορίας μέχρι τους προδρόμους της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας, της οποίας η πατρίδα μας γιορτάζει εφέτος απανταχού της γης τη 200ή επέτειο, ενδιαφερόμαστε ενεργά, σε ατομική αλλά και σε συλλογική βάση, για την οικονομική, πολιτική και πολιτιστική εξέλιξη της Ελλάδας στο σύγχρονο κόσμο. Υπό το πρίσμα αυτό, το υπό εξέταση θέμα της ψήφου των αποδήμων αποτέλεσε και αντικείμενο δημόσιας συζήτησης στα πλαίσια διάλεξης που έδωσε στις Βρυξέλλες, προσκεκλημένος από το Δίκτυό μας, ο έγκριτος συνταγματολόγος κ. Νικόλαος Αλιβιζάτος στις 24 Οκτωβρίου 2019.

Διακηρύξαμε και τότε και διακηρύσσουμε και σήμερα προς κάθε κατεύθυνση, ότι η σημερινή Βουλή των Ελλήνων, την οποία προεδρεύετε, και μαζί της η σημερινή Κυβέρνηση που κατέθεσε τη σχετική πρόταση για την ψήφο των αποδήμων, υποστηριζόμενη από κόμματα και σχηματισμούς όχι μόνο της συμπολίτευσης αλλά και πολλούς της αντιπολίτευσης, θα χαραχτεί με χρυσά γράμματα στην Ιστορία της χώρας, διότι, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και την αναμενόμενη ψήφισή του, θα τεθεί οριστικά τέρμα στη μικρόψυχη και στενοκέφαλη αντιμετώπιση του θέματος αυτού από τις Εθνικές Αντιπροσωπείες που προηγήθηκαν. Επιπλέον, συμπορεύεται με την ευρεία και δυναμική ιστορική αντίληψη που διαπιστώνει ότι η Χώρα μας τότε μόνο είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των καιρών, όταν δεν περιορίζεται να αντλεί τους πόρους της, υλικούς και πνευματικούς, μόνο μέσα στα γεωγραφικά όρια του Ελληνικού Κράτους, αλλά και από τις ανεξάντλητες πηγές που αποτελούν οι Έλληνες της διασποράς, τα απόδημα παιδιά της.

Η χώρα μας, με τον νόμο 4648/2019, αντιμετώπισε το θέμα υπό το πρίσμα της «διευκόλυνσης άσκησης εκλογικού δικαιώματος εκλογέων που βρίσκονται εκτός Ελληνικής Επικράτειας». Με αυτή την επιλογή, στοχεύει στην αξιοποίηση μεγάλου αριθμού προσώπων που είναι ήδη μέλη του εκλογικού σώματος, αλλά που οι περιοριστικές μέχρι τώρα διατάξεις της εκλογικής νομοθεσίας, υποχρεώνοντάς τους να ψηφίσουν με αυτοπρόσωπη παρουσία στον τόπο καταγωγής τους στην Ελλάδα, τους αποστερούσαν ουσιαστικά αυτό το δικαίωμα. Ταυτόχρονα διασκεδάζει τους φόβους που εκφράστηκαν από διάφορες πλευρές, κατά τη συζήτηση του εν λόγω νόμου και των σχετικών με αυτόν μεταγενέστερων-τροποποιητικών νομοθετημάτων, ότι θα υπάρξει άμετρη διεύρυνση ή και αλλοίωση του εκλογικού σώματος και συνεπώς και του εκλογικού αποτελέσματος: πρόκειται για διευκόλυνση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος γι' αυτούς που έχουν ήδη αυτό το δικαίωμα και είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο Δήμου της Ελληνικής Δημοκρατίας. Εντούτοις, μια σταθμισμένη και όχι αλόγιστη διεύρυνση του εκλογικού σώματος, με την εγγραφή – αρχικά σε Δήμους της χώρας και εν συνεχεία στα αρμόδια προξενικά γραφεία – ενός αριθμού νέων εκλογέων φρονούμε ότι είναι προς το συμφέρον της χώρας. Αντίθετα, η εξακολούθηση της υπαγωγής της άσκησης του δικαιώματος του εκλέγειν στην αυτοπρόσωπη παρουσία του εκλογέα από το εξωτερικό στο δήμο εγγραφής του στην Ελλάδα, κάτι που πολλές φορές απαιτεί μεγάλη δαπάνη χρόνου, κόπου και χρήματος, θα αποτελούσε κατάφωρη παραβίαση του δικαιώματός του και, στην ουσία, «άρνηση δημοκρατίας».

Το νέο νομοσχέδιο έρχεται να επιφέρει διορθώσεις που θεραπεύουν ορισμένα προβλήματα εφαρμογής του νόμου. Πρόκειται κυρίως για την προτεινόμενη κατάργηση, αφενός, της προϋπόθεσης διαμονής στην Ελλάδα για δύο τουλάχιστον χρόνια εντός των τελευταίων 35 ετών (άρθρο 2 παρ. 2.α του κωδικοποιημένου ν. 4648/2019) και αφετέρου της προϋπόθεσης υποβολής φορολογικής δήλωσης κατά το τρέχον ή το προηγούμενο φορολογικό έτος (άρθρο 2 παρ. 2.α του κωδικοποιημένου ν. 4648/2019). Το γεγονός, ότι οι περιορισμοί αυτοί ήδη δεν ισχύουν για τη διεξαγωγή εκλογών για την ανάδειξη μελών στο Ευρωπαϊκό

Κοινοβούλιο (άρθρο 2 παρ. 10 του κωδικοποιημένου ν. 4648/2019), θα ήταν ίσως αρκετό για να καταδείξει ότι δεν θα έπρεπε να ισχύουν ούτε για τις εθνικές εκλογές. Και για να προσθέσουμε και ένα παράδειγμα από την πράξη, ένας μεγάλος αριθμός Ελλήνων, αποδήμων στην Ευρώπη και στις άλλες ηπείρους, έχουν στενότερους, τακτικούς και ενεργούς δεσμούς με την Ελλάδα, χωρίς να πληρούν την προαναφερόμενη προϋπόθεση διαμονής δύο ετών στην Ελλάδα κατά την τελευταία 35ετία. Δεν υπήρχε επομένως λόγος να στερηθούν του εκλογικού τους δικαιώματος, και ενώνουμε τη φωνή μας με όλους όσους συνηγορούν υπέρ της κατάργησης αυτής της προϋπόθεσης, να καταργηθεί χωρίς καμία χρονοτριβή.

Εμπνεόμενοι και εμείς από τα κρατούντα σε άλλες χώρες, σχετικά με τη διευκόλυνση της ψήφου των αποδήμων τους, και περιοριζόμενοι δεοντολογικά να εκφραστούμε σε ό,τι αφορά στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου έχει την έδρα της και το Δίκτυό μας (χωρίς αυτό να σημαίνει διαφοροποίηση σε σχέση προς το ανάλογο αίτημα των Ελλήνων των άλλων χωρών και ηπείρων του πλανήτη, προς το οποίο δηλώνουμε την πλήρη αλληλεγγύη μας), θα θέλαμε να επιλέξουμε, ως ανάλογο παράδειγμα, που θα μπορούσε να συμβάλει στην έμπνευση του Έλληνα νομοθέτη, εκείνο της Γαλλίας. Ο εκτός Γαλλικής Επικρατείας Γάλλος εκλογέας, για να ασκήσει απρόσκοπτα το εκλογικό του δικαίωμα στις εθνικές εκλογές, στον τόπο της διαμονής του στο εξωτερικό, έχει εναλλακτικά δύο επιλογές:

A) Να καταλογισθεί η ψήφος του, ως ψήφος Γάλλου του εξωτερικού. Στην περίπτωση αυτή, ψηφίζει με βάση τους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους της «διπλωματικής περιφέρειας», στην οποία ψηφίζει – παρόμοια δηλαδή όπως και με το ελληνικό σύστημα του ν. 4648/2019. Η ομοιότητα όμως σταματάει εδώ, διότι, κατά το γαλλικό σύστημα, εκλέγονται 11 βουλευτές, όχι Επικράτειας, όπως στην Ελλάδα, αλλά «Γάλλων του εξωτερικού», οι οποίοι μεταφέρουν στη Γαλλική Βουλή τα προβλήματα των Γάλλων του εξωτερικού, και μάλιστα σε μια αναλογία 11 βουλευτών επί 577, ήτοι 1,9 %. Προσαρμόζοντας αυτή την αναλογία στα ελληνικά δεδομένα, ο αριθμός των βουλευτών, που θα έπρεπε να αναδεικνύουν οι Έλληνες του εξωτερικού, θα έπρεπε να είναι $(1,9 \times 300 =) 5,7$ βουλευτές, δηλαδή, αριθμός κατά πολύ ανώτερος από τον προβλεπόμενο από τον ν. 4648/2019. Αντιλαμβανόμαστε ότι οι αριθμοί είναι σχετικοί, διότι τελούν σε συνάρτηση όχι με το συνολικό πληθυσμό των Ελλήνων του εξωτερικού, ο οποίος είναι υπερδιπλάσιος (αν όχι μεγαλύτερος) του αντίστοιχου των Γάλλων, αλλά από τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων. Θα καταστεί εφικτή συνεπώς μια τέτοια σύγκριση μετά από τις πρώτες εκλογές που θα διεξαχθούν με το νέο σύστημα. **Η θεμιτή διεκδίκηση των Ελλήνων του εξωτερικού είναι να μετρά η ψήφος τους όσο και η αντίστοιχη των εντός Ελλάδας Ελλήνων πολιτών και επίσης να μην υπάρχει διάκριση ως προς την σταυροδοσία:** αν η σταυροδοσία επιτρέπεται στους εντός Ελλάδας ψηφίζοντες, θα πρέπει να επιτρέπεται και στους εκτός Ελλάδας ψηφίζοντες, πράγμα που δεν συμβαίνει με τα προβλεπόμενα από τον ν. 4648/2019. Υπάρχει θεμιτός, αποχρών λόγος, για τον οποίο η σταυροδοσία αποκλείεται στους εκτός Ελλάδας ψηφίζοντες, ενώ επιτρέπεται στους εντός Ελλάδας;

Β) Η δεύτερη **εναλλακτική δυνατότητα** του Γάλλου του εξωτερικού είναι να καταλογίζεται η ψήφος του υπέρ υποψηφίου (-ων) της εντός Γαλλίας περιφέρειας, όπου είναι εγγεγραμμένος – χωρίς να χρειαστεί να μεταβεί στον τόπο αυτό, αλλά παραμένοντας στη χώρα που διαμένει. Για να συμβεί αυτό, η εν λόγω χώρα προβλέπει αυτό που έχουν θεσπίσει οι περισσότερες χώρες για όλα τα θέματα της κοινωνικής και πολιτικής ζωής, ήτοι **η αντιπροσώπευση από πολίτη της περιφέρειας, όπου είναι εγγεγραμμένος**. Γνωρίζουμε ότι η ισχύουσα εκλογική νομοθεσία της χώρας μας προβλέπει την αυτοπρόσωπη παρουσία στην ψηφοφορία, αλλά λαμβάνοντας υπόψη ότι για άπειρα όσα θέματα και στη δική μας χώρα, ακόμα και για σοβαρές ψηφοφορίες σε οργανισμούς και νομικά πρόσωπα, είναι επιτρεπτή η ψήφος διά εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, δεν βλέπουμε το λόγο να μην προβεί η Πολιτεία, αν όχι στην υπό ψήφιση ρύθμιση, σε μία μελλοντική ρύθμιση, σε θέσπιση της ψήφου δι' αντιπροσώπου. Αυτό θα διασφάλιζε και τη διατήρηση του συνδέσμου του ψηφοφόρου με τον τόπο της καταγωγής του, πράγμα το οποίο είναι σημαντικό για την κοινωνική και πολιτική ζωή, και δεν διασφαλίζεται με το να εκλέγει βουλευτές Επικράτειας, ούτε με το να μετακινείται υποχρεωτικά, από πολύ μακριά, στην περιφέρεια/Δήμο όπου είναι εγγεγραμμένος – μόνος τρόπος με τα σημερινά δεδομένα στην Ελλάδα, για να μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του σε υποψηφίους της περιοχής καταγωγής του. Για να υπάρξει αυτή η δεύτερη εναλλακτική λύση για τον εκλογέα, η οποία ενδυναμώνει το δημοκρατικό του δικαίωμα, πρέπει να καταργηθεί ή διαμορφωθεί κατάλληλα και η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 8, κατά την οποία *«οι εκλογείς που έχουν εγγραφεί στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους εξωτερικού δεν μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα στον τόπο της βασικής τους εγγραφής»*.

Φρονούμε ότι η μελλοντική – επίσης σταθμισμένη – εφαρμογή της δυνατότητας εκλογής με εξουσιοδότηση θα λύσει και προβλήματα στο εσωτερικό της χώρας, π.χ. για ασθενείς που τους μετακινούν με τεράστιες προσπάθειες, κόπο και κινδύνους, από τα νοσοκομεία και οικίες στα εκλογικά κέντρα, για να είναι εφικτή η αυτοπρόσωπη συμμετοχή τους στην ψηφοφορία.

Στην ακόλουθη επίσημη ιστοσελίδα επιβεβαιώνονται τα προαναφερόμενα για το γαλλικό παράδειγμα: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F16904>

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων,

Θα μπορούσαν να πολλαπλασιαστούν τα παραδείγματα, και από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και όχι μόνο) – που πολλά από αυτά είμαστε βέβαιοι ότι τα γνωρίζετε εσείς και οι υπηρεσίες σας. Δεν προτείνουμε βεβαίως την τυφλή αντιγραφή ή απομίμηση πρακτικών άλλων χωρών ή των εκλογών για την ανάδειξη Ευρωβουλευτών, πιστεύουμε, ωστόσο, ότι η πλήρης πληροφόρηση περί της άψογης λειτουργίας ή μη παρόμοιων πρακτικών μεταξύ χωρών μπορεί να οδηγήσει σε δημιουργικές επιλογές και αποτελέσματα.

Κλείνοντας την παρέμβασή μας, θα θέλαμε να σας διαβεβαιώσουμε ότι τα μέλη μας είναι ιδιαίτερα προσηλωμένα στα συμφέροντα της πατρίδας μας και τα στηρίζουν με κάθε νόμιμο τρόπο στις καθημερινές τους δράσεις, επαφές και συνεργασίες με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών Μελών της, φυσικά και με τους πολίτες, αρχές και νομικά πρόσωπα της χώρας υποδοχής, και αιτούμεθα τις τροποποιήσεις και βελτιώσεις του σχετικού νόμου – για τη θέσπιση του οποίου και πάλι σας ευχαριστούμε και σας συγχαίρουμε – με αποκλειστικό σκοπό την όσο πιο πλήρη διασφάλιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των πολιτών στο πλαίσιο μιας ευνομούμενης χώρας και μιας ευνομούμενης Ευρωπαϊκής Ένωσης, και προς το συμφέρον της χώρας μας, για την οποία ανά τους αιώνες οι Έλληνες του εξωτερικού έχουν προσφέρει τον ιδρώτα τους και συχνά και την ίδια τους τη ζωή.

Προτείνουμε τέλος, με την ευκαιρία αυτή, να καθιερωθεί στην πατρίδα μας και απανταχού του πλανήτη, ως **ημερομηνία εορτασμού του απόδημου Ελληνισμού η 14^η Σεπτεμβρίου**, ημερομηνία που γίνεται αποδεκτή από τους περισσότερους ιστορικούς, ως η ημερομηνία ίδρυσης της Φιλικής Εταιρείας το 1814. Κατά τη γνώμη μας, ο παραλληλισμός με το Δίκτυο της Φιλικής Εταιρείας είναι ο πιο κατάλληλος, δεδομένου του γεωγραφικού εύρους και της ιστορικής επίδρασης που είχε η Φιλική Εταιρεία για την Εθνική Παλιγγενεσία, της οποίας εφέτος εορτάζουμε τη 200ή επέτειο.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Για την ΑΡΓΩ-Δίκτυο Ελλήνων Βρυξελλών,

Σπύρος Α. Παππάς

Πρόεδρος